

MPZ FACTSHEET INTRODUCTIE GEVAARLIJKE STOFFEN: VOOR VERPLEGING

Irriterend Sensibiliserend Schadelijk	Bijtend (corrosief)	Ontvlambaar	Explosief	Giftig
				

Desinfectiemiddelen, schoonmaakmiddelen e.d. en ook geneesmiddelen behoren tot de categorie stoffen waaraan risico's kleven. Deze stoffen vereisen op de verpleegafdeling daarom speciale aandacht zowel tijdens gebruik als in de afvalfase. Met behulp van deze factsheet worden deze risico's eerder herkend en beperkt zodat veilig wordt omgegaan met risicovolle stoffen.

Veel voorkomende typen gevaarlijke stoffen

Produkt	Kenmerk	Maatregelen
Desinfectiemiddelen	- Vaak op alcoholbasis, brandbaar en dampen kunnen irriterend werken; - Chloorhoudende producten, irriterend voor ogen en luchtwegen. Zeer schadelijk bij inslikken.	- Goed ventileren, niet roken - Draag handschoenen en veiligheidsbril. Voorkom inademing van dampen.
Schoonmaakmiddelen	Bijtend, brandende werking door gebruik van zuren en alkalische middelen.	Draag veiligheidsbril, handschoenen en beschermende kleding.
Scopenreiniger	Veelal op basis van glutaraldehyde. Giftig, irriterend voor ogen, huid en luchtwegen. Een iets beter alternatief is een reiniger op basis van perazijnzuur met een bijtende werking op ogen, huid en luchtwegen.	Goed ventileren, draag handschoenen en veiligheidsbril.
Pospoelmiddel	Vaak kleine hoeveelheden organische zuren en alcoholen. De middelen kunnen bijtend/irriterend zijn voor ogen en de huid.	Draag een goed sluitende veiligheidsbril en handschoenen.

Beperk de hoeveelheid voorraad

Een verpleegafdeling is niet ingericht voor de opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Beperk de opslag daarom tot een werkvoorraad van 1 à 2 dagen. Verdere tips:

- Zet cans met vloeistof altijd in lek/opvangbakken. Een afgesneden oude jerrycan kan daarvoor prima dienstdoen, zolang de stof de opvangbak niet aantast;
- Opslag nabij een afvoerput is niet wenselijk; de vloeistoffen mogen bij een incident niet in het riool terechtkomen;
- Check regelmatig de voorraad en bestel op basis van wat echt nodig is. Daarmee voorkom je onnodige grote voorraden;
- Ruim producten over de gebruiksdatum zo snel mogelijk op;
- Zet de diverse middelen apart van elkaar om gevaarlijke reacties te vermijden. Zo kunnen chloorhoudende producten giftige gassen vormen met zuren. Opslag in aparte lekbakken vormt een oplossing.

X: Opslag nabij afvoerput!

Vloeistoffen opslaan in lekbakken

Gassen onder druk	Op lange termijn gevaarlijk voor gezondheid	Oxiderend	Milieugevaarlijk
			
<p>Geneesmiddelen, let op! Op het etiket van een geneesmiddel kun je niet zien of het gevaarlijk is terwijl ook geneesmiddelen schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Enkele vuistregels:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werk volgens de protocollen. Raadpleeg bij twijfel de bijsluiter; - Vermijd contact met (vloeibare) geneesmiddelen. Draag nitril handschoenen, vooral bij het toedieningsgereed maken; - Handel bij cytostatica exact volgens de daarvoor geldende richtlijnen. Let op het speciale waarschuwingsetiket voor cytostatica. Weet wat te doen bij morsen van cytostatica; dit vereist voor elk middel een specifieke aanpak! 		 <p>Waarschuwingsticker cytostatica</p>	
 <p>Zuurstofcilinders</p> <p>Vloeibare stikstof</p>	<p>Goed vastzetten van gasflessen Gasflessen mogen niet omvallen. Zet ze daarom altijd vast aan de muur, op een speciaal cilinderwagentje of monteer ze aan een rollator of rolstoel. Kleine cilinders kunnen ook in een krat rechtop bewaard worden. Laat draagbare zuurstofcilinders niet slingeren op de afdeling maar bewaar ze in een aparte, afgesloten ruimte.</p> <p>Werken met stikstof Speciale aandacht vraagt het werken met vloeibare stikstof. Deze stof geeft op de huid blaren, brandwonden en bevroeringsverschijnselen. Ook het effecten op de ogen is dramatisch. Draag daarom bij het werken met vloeibare stikstof altijd oogbescherming, speciale handschoenen én dichte schoenen. Als er toch contact met vloeibare stikstof is geweest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lichaamsdelen ontdooien met <u>lauwwarm</u> water (temp. > lichaamstemperatuur) - spoel "brandwonden" gedurende 10 minuten 		
<p>Zorgvuldig omgaan met (gevaarlijke) afvalstromen Binnen de zorgafdelingen komen kleine hoeveelheden gevaarlijke afvalstromen vrij. De volgende stromen vereisen speciale aandacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flacons, infuuszakken, (wegwerp)sputten en toedieningssytemen met restanten van een (geconcentreerd) geneesmiddel afvoeren als specifiek ziekenhuisafval (SZA). Gebruik voor SZA een afvalbak met voetpedaalbediening; • Scherpe voorwerpen (naalden, glasscherven) altijd in speciale naaldencontainers doen. Naalden nooit in hoesjes terugsteken; <p>Niet lege verpakkingen met geneesmiddelen retour sturen naar de apotheek. Kleine flesjes met o.a. resten antibiotica kunnen op de afdeling in een naaldencontainer;</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Verpakkingen of systemen met resten cytostatica en ook ander materiaal dat besmet is met cytostatica afvoeren als specifiek ziekenhuisafval; • Vaste geneesmiddelen (tabletten/capsules) over de houdbaarheidsdatum en/of restanten van vaste geneesmiddelen verzamelen in een "pillenpotje" en retour apotheek; • Middelen in verpakkingen met een oranje gevarenetiket (ether, alcohol e.d.) moeten worden afgevoerd als gevaarlijk afval; • Niet lege verpakkingen met desinfectiemiddel, scopenreiniger etc. afvoeren als gevaarlijk afval. 	
<p>Voor meer informatie over het desinfecteren van werkoppervlakten met alcohol zie: www.gevaarlijkestoffenzorg.nl PIMEX-film desinfectie met alcohol</p>			
<p>Milieu Platform Zorgsector (MPZ) heeft deze factsheet met zorg opgesteld. MPZ aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor evt. schade die voortvloeit uit gebruik van deze informatie. Iedere gebruiker blijft zelf verantwoordelijk. Meer informatie over veilig werken met gevaarlijke stoffen heeft MPZ staan op haar website www.gevaarlijkestoffenzorg.nl.</p>			